

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Турсуматова Раъно Аҳмадҷоновна дар мавзӯи «Имконоти педагогии ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (дар асоси маводҳои забони хоричӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01-педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) пешниҳод гардидааст.

Рушди ҷамъияти муосир ва тақмили низоми таҳсилоти мактабӣ, омӯзиш ва баҳисобгирии таснифҳои фардии хонандагон, дар онҳо ташаккул ёфтани талаботи ангазанокии соҳаи фаъолияти таълимӣ зарур мебошад. Ҳаллу фасли ин масъалаҳо аз илми психологӣ-педагогӣ тақозо мекунад, ки ҷанбаҳои гуногуни фаъолияти инсон ва роҳҳои ташаккули он дар раванди таълим мавриди тадқиқоти ҳаматарафа ва маҷмуавӣ қарор дода шавад. Муносибати марбут ба салоҳиятнокии метавонад ба таълим самтнокии тамоюли амалидоштаро диҳад, зеро дар айни ҳол концепсияи салоҳиятнокии ҳамчун заминаи дар хонанда ташаккул додани қобилияти ҳалии вазифаҳои муҳимро ифода менамояд.

Аз ин лиҳоз, интихоби мавзӯ ва коркарди илмӣ он аз тарафи Турсуматова Р.А. дар марҳилаи кунунии рушди маориф ва илми педагогика хеле ҷолиби диққат буда, ба таҳқиқоти мубрам ва доғи рӯз маҳсуб будани он далолат медиҳад. Рисолаи мазкурро бо тозагии мавзӯи тадқиқотии хеш метавон як кори муҳими самти баррасии муаммои муҳими педагогӣ - имконоти педагогии ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ унвон кард, ки то кунун ба ин масъала дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон камтар тавачҷӯх зоҳир гардидааст.

Рисола аз муқаддима, ду боб, хулоса, рӯйхати адабиёти истифода шуда иборат мебошад.

Дар муқаддима мубрамияти муаммои таҳқиқшаванда асоснок гардида, объект, предмет, ҳадаф, фарзия, вазифаҳои он муайян шудаанд, асосҳои методологӣ, марҳалаҳо ва методҳои таҳқиқот таъйин шуда, навоарӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ, боэътимодӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот, нуктаҳои барои дифоъ пешниҳодшаванда ифода ёфтаанд.

Дар боби якуми рисола, ки “Асосҳои назарӣ ва методологии ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон” номгузорӣ шудааст, масъалаҳои муаммои асосҳои илмӣ-педагогӣ ва назари таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон; шакл ва модели (амсилаи) раванди таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон; имконоти педагогии ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон мавриди таҳқиқ гардидаанд.

Дар боби дуюм, ки “Технологияи педагогии амали гардонии таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон” ном дорад, масъалаҳои хусусиятҳои ташкили корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ оиди ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон; методҳои ташхиси ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон; самаранокии маърифатии ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мавриди таҳқиқу баррасӣ қарор дода шуда, бо мақсади муайян намудани роҳу воситаҳои самаранокии технологияи ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ баргузор ва натиҷагирӣ карда шудааст.

Таҳқиқоти назариявӣ ва озмоишии аз ҷониби муаллиф анҷом додашуда аз рӯи мавзӯи рисола, фарзияи ташаккулёфтaro тасдиқ намуданд ва ба ӯ имкон доданд, ки хулоса ва тавсияҳои арзишманди илмиро таҳия намояд.

Таҳлили назариявӣ, кори таҷрибавӣ-озмоишӣ, коркарди миқдорӣ ва сифатии натиҷаҳои он аз он гувоҳӣ медиҳанд, ки ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон бо инобати имконоти асосии педагогӣ ба беҳтар шудани вижагҳои когнитивии ташаккули психологии хонандагон, афзоиши ангезанокии фаъолияти таълимӣ, ташаккули саводнокии хонандагон оварда мерасонад ва мувофиқан, фарзияи тадқиқотро тасдиқ менамояд.

Муаллифи рисола, ба фикри мо дуруст қайд менамояд, ки таҳқиқоти дар доираи кори диссертатсионии мазкур анҷомёфта, даъвои онро надорад, ки муаммоҳои ташкили таълими ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон қатъиян ва пурра ҳаллу фасли худро ёфтаанд. Умедворӣ меравад, ки дар оянда ҷустуҷӯи роҳҳои дигари ташкили таълими бефосилаи ба амалия тамоюлдоштаи хонандагон дар ҳама марҳалаҳо ва дараҷаҳои дигар ва дар заминаи таълими фанҳои гуногун ба роҳ монда шуда, муаммои мавҷудаи ин самти бисёр муҳим мукамал карда мешаванд.

Дар нуктаҳои ба дифоъ пешниҳодшудаи муаллиф ба таври пурмаъно моҳияти концепсияи мазкур дарк карда мешавад. Ба таври

умум, концепсия ба қадри кифоя мувофиқ карда шудааст ва эроди чиддиро талаб намекунад. Мазмуни асосии он дар бобҳои диссертатсия густурда шуда, мантиқи ифодагардии маводҳои назариявӣ ва тавсифи таҳқиқоти эмпириро муайян кардааст. Мантиқи мазкури таҳқиқот ба дарки мавқеи ишғолкардаи илмии муаллиф ва фаҳмидани ғояи асосие, ки ҳамчун пояи базавии коркарди концепсияи педагогии муаллиф гузошта шудааст имконият медиҳад.

Дар умум, диссертатсияи Турсуматова Р.А. кори таҳқиқотии анҷом ёфтаи илмиву тахассусӣ буда, ба талаботи “Низомномаи намунавӣ оид ба тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ”- и КОА- иназди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯӣ мебошад ва муаллифи рисола ба дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ арзанда мебошад.

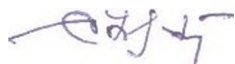
Муқарриз:

доктори илмҳои педагогӣ,

сармутахассиси шӯъбаи назария ва таърихи

педагогикаи Академияи таҳсилоти Тоҷикистон,

профессор

Негматов Саъдуллоҷон Эргашевич

25.02.2021с.

Маълумот барои тамос:

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи Айнӣ, 126.

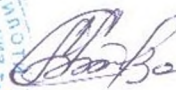
Телефон: 918506318.

E-mail: snegmasi@rambler.ru

Имзои С.Э.Негматовро тасдиқ менамоям.

Сардори шӯъбаи кадрҳои

Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

М.Саидова